

Bijlage J Opleidingseisen OAE- en AABR-screeners en kwaliteitseisen voor de opleiders/opleidingsorganisatie

Om de OAE- en AABR-screening uit te mogen voeren is een autorisatie nodig. In deze bijlage wordt het opleidingstraject beschreven dat tot deze autorisatie kan leiden.

Omdat de regiocoördinator een belangrijke taak heeft in het bewaken van de kwaliteit van de uitvoering op screenersniveau dient hij/zij geautoriseerd te zijn voor het uitvoeren van zowel de OAE- als de AABR-screening. Daarnaast dient de regiocoördinator nog te beschikken over een aantal aanvullende vaardigheden. Deze staan beschreven in hoofdstuk 5 van het Draaiboek.

Deze bijlage bevat ook de kwaliteitseisen voor opleidingsorganisaties die de opleiding tot OAE-screener, AABR-screener en regiocoördinator aanbieden.

Zie hoofdstuk 5 voor de overige kwaliteitseisen m.b.t de uitvoering van de screening.

Opleiding OAE-screener

Na het volgende traject gevolgd te hebben kan iemand geautoriseerd worden voor het uitvoeren van de OAE-screening: De kandidaat OAE-screener dient een trainingscursus OAE-screening te volgen bij een opleidingsorganisatie die voldoet aan de in deze bijlage gestelde kwaliteitseisen voor een opleidingsorganisatie. In deze trainingscursus wordt de benodigde theoretische kennis verkregen en wordt de uitvoering van de screening volgens protocol aangeleerd. Hiervan dient een bewijs van deelname te kunnen worden overhandigd.

Om aan deze training mee te kunnen doen geldt een minimum vooropleidingsniveau, zie hiervoor hoofdstuk 4. De kandidaat OAE-screener dient ook te beschikken over een aantal competenties (zie hierna) waarvan de JGZ-organisatie zich moet verzekeren bij aanmelding van de kandidaat OAE-screener voor de training.

Na de training voert de kandidaat OAE-screener onder supervisie van de regiocoördinator een aantal OAE-gehoorscreeningen bij baby's uit ('training on the job').

Hierna worden de vaardigheden van de kandidaat OAE-screener beoordeeld door de regiocoördinator aan de hand van een vaste lijst met criteria. In geval van voldoende vaardigheden autoriseert de regiocoördinator de OAE-screener voor een periode van vijf jaar. De OAE-screener ontvangt hierbij een certificaat van de opleidingsorganisatie. De certificaten worden beheerd door de JGZ-organisatie. Aan het einde van de periode van 5 jaar dient een OAE-screener geherautoriseerd te worden door de regiocoördinator. De JGZ-organisatie houdt hier toezicht op.

Competenties OAE-screener

- De OAE-screener moet binnen het protocol, binnen de richtlijnen voor de gespreksvoering en binnen de werkinstructies van de organisatie zelfstandig kunnen werken.
- De OAE-screener moet zich bewust zijn van haar/zijn grenzen van kennis en kunde en weten wie zij/hij moet benaderen in geval van vragen of situaties die daarbuiten vallen.
- De OAE-screener moet over voldoende sociale en communicatieve vaardigheden beschikken.

- De OAE-screener moet zich mondeling en schriftelijk goed kunnen uiten, en goed en duidelijk informatie kunnen overdragen aan de ouders.

Leerdoelen opleiding OAE-screeners

De OAE-screener:

- weet wat een geïnformeerde keuze is en kent de procedure hiervoor bij de neonatale gehoorscreening;
- weet wat een tijdelijk en wat een permanent gehoorverlies is;
- weet welke risicogroepen niet met de OAE-methode mogen worden gescreend;
- is in staat een begrijpelijke uitleg te geven over het doel en de uitvoering van de OAE-gehoorscreening;
- is in staat een begrijpelijke uitleg te geven over het belang van de gehoorscreening;
- is in staat een begrijpelijke uitleg te geven over het principe van de OAE-screening;
- is in staat om de ouder(s) adequaat te informeren over de uitslag en er de betekenis van uit te leggen;
- kent de inhoud van de gespreksvoeringslijst OAE-screening en kan deze toepassen (www.rivm.nl/gehoorscreening/draaiboek);
- kan de OAE-screening uitvoeren conform geldende landelijke standaarden, protocollen en werkinstructies.

Criteria voor herautorisatie:

- De OAE-screener heeft in de voorgaande jaren aangetoond te werken volgens de kwaliteitseisen zoals vermeld in het Draaiboek en volgens de voorschriften voor de uitvoering van de screening.
- De OAE-screener is in staat om de ouders volgens de 'Gespreksvoeringslijst OAE screening' informatie te bieden.
- De OAE-screener beschikt aantoonbaar over voldoende praktische vaardigheden om de neonatale gehoorscreening uit te kunnen voeren.

De regiocoördinator bewaakt de autorisatietermijn en herautoriseert de OAE-screener aan het einde van de periode van vijf jaar. Op indicatie worden de vaardigheden van de OAE-screener tussendoor beoordeeld.

Opleiding AABR-screener

Na het volgende traject gevolgd te hebben kan iemand geautoriseerd worden voor het uitvoeren van de AABR-screening:

De kandidaat AABR-screener dient een trainingscursus AABR-screening te volgen bij een opleidingsorganisatie die voldoet aan de in deze bijlage gestelde kwaliteitseisen voor een opleidingsorganisatie. In deze trainingscursus wordt de benodigde theoretische kennis verkregen en wordt de uitvoering van de screening volgens protocol aangeleerd. Hiervan dient een bewijs van deelname te kunnen worden overhandigd.

Om aan deze training mee te kunnen doen geldt een minimum vooropleidingsniveau, zie hiervoor hoofdstuk 5. De kandidaat AABR-screener dient ook te beschikken over een aantal competenties (zie hierna) waarvan de JGZ-organisatie zich moet verzekeren bij aanmelding van de kandidaat AABR-screener voor de training.

Na de training voert de kandidaat AABR-screener onder supervisie van een landelijke AABR-trainer afkomstig van (één van) de opleidingsorganisatie(s) die voldoet aan

onderstaande kwaliteitseisen voor opleidingsorganisaties, hierna te noemen 'een landelijke AABR-trainer', een aantal AABR-gehoorscreeningen bij baby's uit. Hierna worden de vaardigheden van de kandidaat AABR-screener beoordeeld aan de hand van een vaste lijst met criteria door een landelijke AABR-trainer. In geval van voldoende vaardigheden autoriseert een landelijke AABR-trainer de AABR-screener voor een periode van vijf jaar. De AABR-screener ontvangt hierbij een certificaat van de opleidingsorganisatie. De certificaten worden beheerd door de JGZ-organisatie. Aan het einde van de periode van 5 jaar dient een AABR-screener geherautoriseerd te worden door een landelijke AABR-trainer. De JGZ-organisatie houdt hier toezicht op.

Competenties AABR-screener

- De AABR-screener moet binnen het protocol, binnen de richtlijnen voor de gespreksvoering en binnen de werkinstructies van de organisatie zelfstandig kunnen werken.
- De AABR-screener moet zich bewust zijn van haar grenzen van kennis en kunde en weten wie zij/hij moet benaderen in geval van vragen of situaties die daarbuiten vallen.
- De AABR-screener moet over voldoende sociale en communicatieve vaardigheden beschikken.
- De AABR-screener moet zich mondeling en schriftelijk goed kunnen uiten, en goed en duidelijk informatie kunnen overdragen en de ouders adviseren.

Leerdoelen opleiding AABR-screeners

De AABR-screener:

- is in staat een begrijpelijke uitleg te geven over het principe van de AABR-screening;
- kan de AABR-screening uitvoeren conform geldende landelijke standaarden, protocollen en werkinstructies;
- is in staat om de ouder(s) adequaat te informeren over de uitslag van de AABR-screening en ze over de betekenis ervan te informeren;
- is in staat om een slecht nieuwsgesprek te voeren met de ouders;
- is in staat om ouders te informeren over het vervolgtraject;
- is in staat om ouders te informeren over het belang van deelname aan de diagnostiek;
- is in staat om voor ouders de verwijzing naar het audiologisch centrum te regelen;
- kent de inhoud van de 'Gespreksvoeringslijst AABR-screening' en kan deze toepassen (www.rivm.nl/pns/gehoorscreening/draaiboek).

Criteria voor herautorisatie:

- De AABR-screener heeft in de voorgaande jaren aangetoond te werken volgens de kwaliteitseisen en -normen zoals vermeld in het Draaiboek en de voorschriften voor de uitvoering van de OAE- en AABR-screening.
- De AABR-screener beschikt aantoonbaar over voldoende praktische vaardigheden om de AABR-gehoorscreening uit te kunnen voeren.
- De AABR-screener is in staat om de ouders volgens de 'Gespreksvoeringslijsten OAE- en AABR-screening' informatie te bieden (www.rivm.nl/pns/gehoorscreening/draaiboek).
- De AABR-screener is in staat om een slecht nieuwsgesprek te voeren met de ouders.

De JGZ-organisatie bewaakt de autorisatietermijn en zorgt voor herautorisatie van de AABR-screener aan het einde van de periode van vijf jaar. Deze herautorisatie wordt uitgevoerd door een landelijke AABR-trainer. Op indicatie worden de vaardigheden van de AABR-screener tussendoor beoordeeld.

Kwaliteitseisen opleidingsorganisatie

De opleiding van OAE- en AABR-screeners bestaat uit twee delen: 1. een trainingsdag (verwerven theoretische kennis, aanleren uitvoering screening volgens protocol) en 2. een training 'on the job' die afgesloten wordt met een beoordeling m.b.t. de autorisatie. Aan beide onderdelen worden kwaliteitseisen gesteld.

Ad 1: Het theoretisch deel en het aanleren uitvoering screening volgens protocol

De organisatie(s) die de opleiding tot OAE- en AABR-screener aanbiedt dient:

- scholing, kennisontwikkeling en kennisdeling als kernonderdeel binnen de organisatie aangemerkt te hebben;
- wettelijk erkende en geaccrediteerde opleidingen aan te bieden, over relevante certificering te beschikken of een kwaliteitskeurmerk voor scholing/onderwijs te hebben, bijv. CRKBO erkenning (Centraal Register Kort Beroepsonderwijs), en daar regelmatig op getoetst te worden;
- over deskundigheid te beschikken op het gebied van slechthorendheid bij het jonge kind;
- jaarlijks overleg te voeren met het RIVM-CvB over de inhoud van de scholing waarbij (i) nieuwe ontwikkelingen, (ii) evaluaties van de gegeven opleidingen in het afgelopen jaar, en (iii) eventuele knelpunten worden besproken;
- de opleidingen tot OAE- en AABR-screener als onderdeel van het reguliere scholingsaanbod te hebben;
- een landelijk bereik te hebben;
- indien er sprake is van meerdere opleidingsorganisaties, onderling afstemming te zoeken met betrekking tot de invulling van het theoretische deel van de opleiding. Het RIVM-CvB moet hierover worden geïnformeerd.

Aan de training voor OAE- en AABR-screening zijn kwaliteitseisen opgesteld m.b.t. het curriculum dat aangeboden dient te worden. Dit dient uit de volgende onderdelen te bestaan:

Gehoer en slechthorendheid

- a. Anatomie en fysiologie van het gehoororgaan.
- b. Perceptieve en conductieve slechthorendheid.
- c. Gevolgen van perceptieve en conductieve slechthorendheid in verschillende mate van ernst op het dagelijks functioneren van een kind .
- d. Gevolgen van een permanent gehoorverlies aan één of beide oren voor de ontwikkeling van een kind (in grote lijnen).
- e. Mogelijkheden van behandeling van de verschillende vormen van slechthorendheid (op hoofdlijnen).

Screening en screeningsmethodes

- a. Inzicht hebben in het basisprincipe van de OAE- en AABR- screeningsmethodes.
- b. Het basisprincipe van screening.
- c. De handleiding van de screeningsapparatuur.
- d. Het aanleren van de uitvoering van de screening.
- e. De gespreksvoering met de ouders.
- f. I.g.v. de AABR-screening: voeren van een slecht nieuwsgesprek.

Draaiboek, ondersteunend materiaal

- a. Het Draaiboek neonatale gehoorscreening JGZ.
- b. Het ondersteunend materiaal voor screeners en regiocoördinatoren (de gesprekshulpen OAE- en AABR screening, het ziekenhuisprotocol, de samenvatting van het Draaiboek).

Het voorlichtingsmateriaal

- a. Het voorlichtingsmateriaal voor publiek: folders en vertalingen, website voor publiek en professionals, producten voor laag geletterden met vertalingen, animaties.

Deel 2 De training on the job en beoordeling vaardigheden

De training 'on the job' voor kandidaat OAE-screeners wordt uitgevoerd door de regiocoördinator. De beoordeling van de vaardigheden verricht de regiocoördinator die de OAE-screener ook kan autoriseren.

De training 'on the job' voor kandidaat AABR-screeners wordt uitgevoerd door een landelijke AABR-trainer. De beoordeling van de vaardigheden verricht een landelijke AABR-trainer.

Deskundigheid trainer on the job

De OAE-screening

De regiocoördinator

- dient de procedure voor de uitvoering van de OAE-screening tot op detailniveau te beheersen;
- dient de inhoud van de gesprekshulp OAE-screening tot op detailniveau te beheersen;
- dient bekend te zijn met de passages in het Draaiboek die betrekking hebben op de organisatie en uitvoering van de neonatale gehoorscreening;
- dient in staat te zijn om een situatie goed te kunnen observeren;
- dient vaardig te zijn in het geven van feedback.

De AABR-screening

Een landelijke AABR-trainer

- dient de procedure voor de uitvoering van de AABR-screening tot op detailniveau te beheersen;
- dient de inhoud van de gesprekshulp AABR-screening tot op detailniveau te beheersen;
- dient vaardig te zijn in het voeren van slecht nieuwsgesprekken;
- dient bekend te zijn met de passages in het Draaiboek die betrekking hebben op de organisatie en uitvoering van de neonatale gehoorscreening;
- dient in staat te zijn om een situatie goed te kunnen observeren;
- dient vaardig te zijn in het geven van feedback.

De landelijke AABR-trainer houdt zijn/haar kennis m.b.t. aanpassingen/actualisaties binnen het programma actueel.